

Zabilježen prvi masovni pomor periske u Jadranu

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Subota, 25 Svibanj 2019 19:52
Objavljeno: Subota, 25 Svibanj 2019 19:52

#ZARAZA NOVOM VRSTOM PARAZITA ILI POJAVA BAKTERIJSKE INFEKCIJE?#

Društvo istraživača mora 20000 milja, udruga iz Zadra, u svibnju je provela istraživanje na Elafitskim otocima na jugu Hrvatske i zabilježila prvi masovni pomor zaštićene plemenite periske u Jadranu, izvijestili su u subotu iz te udruge.

"O alarmantnoj situaciji za našu impoznatnu, strogo zaštićenu vrstu plemenitu perisku, kojoj prijeti izumiranje, pisalo se mnogo u okviru Mediterana. Nažalost, ta prijetnja stigla je očito i u Jadran", poručili su iz Društva istraživača mora 20000 milja.

Mogući uzroci tog masovnog pomora, prema iskustvu drugih stručnjaka iz Mediterana, ističu istraživači, su zaraza novom vrstom parazita Haplosporidium pinnae ili pojava bakterijske infekcije bakterijom iz roda Mycobacterium.

O pojavi masovnog pomora obaviještene su nadležne službe Ministarstva za zaštitu okoliša i energetiku i Ministarstva poljoprivrede, kao i krovna organizacija za zaštitu prirode Međunarodna unija za zaštitu prirode i prirodnih resursa (IUCN), kojoj je ova udruga kontakt za problem masovnog pomora periske u Jadranu posljednjih godinu dana.

Periska - endemski i najveći školjkaš Mediterana

Plemenita periska (*Pinna nobilis*) je endemski i najveći školjkaš Mediterana te može narasti do 120 cm u visinu. Rasprostranjena je u čitavom Jadranu na sedimentnom dnu plitkih priobalnih područja, a poznata je pod različitim imenima: lostura, loščura, palastura.

Ta vrsta ima veliku ekološku ulogu jer filtrira i zadržava velike količine raspadnute organske tvari, što doprinosi povećanju prozirnosti morske vode, a algama, spužvama i drugim beskralješnjacima pruža tvrdi podlogu za kolonizaciju u područjima mekog morskog dna.

Iz tog razloga, na periskama se često vidi veliko bogatstvo života raznih organizama. Osjetljive su na iznimna zagađenja, mnoge jedinke stradaju zbog sidrenja, a još uvijek je prisutno i ilegalno vađenje jedinki.

Strogo je zaštićena Zakonom o zaštiti prirode i Direktivom o staništima EU te se smatra ugroženom vrstom prema protokolima Barcelonske konvencije.

Hitne mjere zbog periske kojoj prijeti izumiranje

Prvi masovni pomor jedinki plemenite periske u Mediteranu zabilježen je 2016. godine na istočnoj obali Španjolske, a prema izvješću IUCN-a iz ožujka 2019., masovni pomori zabilježeni su i potvrđeni u Francuskoj, Italiji, Turskoj, Grčkoj i Albaniji. Stopa mortaliteta na većini lokacija prelazi 99 posto, a kombinacija stresnih uvjeta uzrokovana klimatskim promjenama naglašava se kao potencijalno glavni uzrok.

Društvo istraživača mora 20000 milja od prošlog ljeta radi na problemu pomora periski, a njihovo istraživanje uključuje pregled lokacija sa zabilježenom povećanom gustoćom tog školjkaša, uglavnom na lokacijama Parka prirode Telašćica i Nacionalnog parka Mljet, gdje do

Zabilježen prvi masovni pomor periske u Jadranu

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Subota, 25 Svibanj 2019 19:52

Objavljeno: Subota, 25 Svibanj 2019 19:52

sada nisu uočili povećani mortalitet. Istraživanje su nastavili na Elafitskim otocima gdje su u svibnju zabilježili prvu pojavu masovnog pomora u Jadranu.

Vizualnim pregledom i kartiranjem 11 uvala na otocima Koločep, Lopud, Jakljan i Šipan, najznačajnije i najgušće populacije zabilježili su u uvali Donje Čelo na otoku Koločep, uvali Suđurađ i u uvali Luka na otoku Šipanu. U ove tri uvale zabilježeno je više od 650 jedinki, od kojih je oko 450 bilo mrtvih, što je stopa mortaliteta između 64 i 74 posto.

"Jadranska obala bila je jedna od regija u kojoj je *Pinna nobilis* održavala zdravu populaciju. Ova nova pojava umiranja postavila nas je u viši stupanj pripravnosti i nadamo se da ćemo s razvojem hitnih mjera moći pokušati ograničiti opseg ovog umiranja", poručila je stručnjakinja za more u IUCN-ovom Centru za mediteransku suradnju María del Mar Otero.

Istraživanje na Elafitima provedeno je u sklopu projekta "Ne Klimajte palasturu!" te se i dalje nastavlja s ciljem lociranja područja u Hrvatskoj gdje je gustoća populacije periske visoka, a položaj relativno zaklonjen u vidu dubokih uvala i laguna, s obzirom na to da su se takve lokacije pokazale kao jedine potencijalne oaze gdje taj školjkaš preživljava.

Društvo apelira na građane da im se jave ukoliko su upoznati s lokacijama na području Jadrana gdje se jedinke periske mogu naći u povećanom broju, odnosno gdje je više od 20 jedinki na 100 kvadratnih metara. (Hina)

